

Pavana za Jiřího Paroubka

...byla sú dva veľrybē veliká...
Petr Chelčický, Sieť víry pravé

Nedávné parlamentní volby přinesly relativní neúspěch Sociální demokracie, kterou vedl po řadu let Ing. Jiří Paroubek, což vedlo k jeho odstoupení z funkce předsedy. Zdá se, že se tím uzavírá jedna etapa naší polistopadové historie.

S Ing. Paroubkem jsem se poprvé setkal na semináři o bytové politice, pořádaném pro starosty a jiné funkcionáře ČSSD. Byl jsem tehdy řadovým členem této strany, ale jeden činovník mě tam vyslal, neboť jsem se o tuto problematiku živě zajímal a posílal do Lidového domu různé návrhy¹. Pan Paroubek byl tehdy ministrem pro místní rozvoj. Po jeho úvodním vystoupení se přihlásil o slovo jeden z přítomných. Paroubek se ho zeptal, jestli je starostou a kolik lidí reprezentuje. Když mu dotyčný sdělil, že je pouze členem zastupitelstva, řekl mu, že o jeho názory nestojí. Ani já jsem se pak přirozeně o slovo nepřihlásil.

Jiří Paroubek zkonsolidoval stranu a převzal funkci premiéra po Stanislavu Grossovi, jehož volba, resp. jmenování bylo zjevným omylem. Pod vedením Paroubka se Sociální demokracie stala jakýmsi bojovým oddílem v leninském duchu. Zažil jsem to na jedné okresní konferenci, kde se trochu diskutovalo, ale nakonec pronesl předsedající ultimativní prohlášení, že všechna politická rozhodnutí přenecháváme příteli Paroubkovi, který byl v té době předsedou vlády. Proti zvedl ruku jediný člověk...

V následujících volbách vyhrála těsně Občanská demokratická strana a prezident pověřil Mirka Topolánka sestavením vlády. ČSSD vyhlásila nato politiku „nulové tolerance“. Paroubek tehdy fakticky zablokoval všechna jednání a země byla půl roku bez řádně ustavené vlády. V nedělních „Otázkách Václava Moravce“ se vedly nekonečné slovní souboje. Poslanci soupeřících stran spolu nebyli schopni jednat a parlament neměl po celé funkční období řádně zvoleného předsedu. Tento stav připomínal (slovy prezidenta Klause) „studenou občanskou válku“. Je těžké si představit další vývoj, kdyby se v rámci ČSSD nenašli dva rebelující poslanci, kteří umožnili vznik Topolánkovi vlády s řádným (i když zpochybňovaným) mandátem. Ta byla „svržena“ až po několika pokusech přispěním „rebelů“ z jiných stran. Bylo to v době českého předsednictví EU....

Zesnulý profesor Vojtěch Cepl kdysi prohlásil, že demokracie nemůže fungovat, pokud příslušníci společenských elit nejsou demokraté. Nikdo nemůže kontrolovat prezidenta nebo předsedu vlády, pokud nedodržují ústavu; premiéra může v krajním případě odvolat parlament. Demokratická ústava nepředpokládá, že vůdcové velkých stran nebudou ochotni spolu jednat, že budou stavět své mocenské ambice nad zájmy státu. „Pro demokrata je výsledek voleb svatý, i když s ním nesouhlasí²“. Pro Jiřího Paroubka volby svaté zřejmě nebyly a snažil se jejich výsledek různými způsoby obejít.

Je pozoruhodné, jak uměl Jiří Paroubek ovlivňovat veřejné mínění. Své dva rebelující poslance, Melčáka a Pohanku nazval *přeběhlíky*, čili zrádci. Rebelové z jiných stran ovšem přeběhlíky nebyli; „zelená“ poslankyně Olga Zubová se dokonce dostala na kandidátku ČSSD. Přeběhlíkem nebyl ani rebel ODS Vlastimil Tlustý, který pomohl „shodit“ vlastní vládu. Všechny tyto Paroubkovy koncepty přejala bez odporu veřejnost, média i mnozí politologové. Melčák a Pohanka museli být chráněni před rozlíceným davem. Zdá se mi, že Jiří Paroubek budil v novinářích takový respekt, že se jej neodvážili kritizovat. Deníky denně přinášely (placené?) články z Paroubkova pera a takového inzerenta museli všichni

¹ Do roku 1990 jsem bydlel na Slovensku a po rozdělení republiky jsem přišel o byt. Jako učitel jsem neměl prakticky šanci vlastní byt v Praze získat a byl jsem odkázán na příbuzné.

² E.Svoboda, Demokracie a volby, Praha 1922

respektovat. Situace se změnila až před volbami, kdy hlavní deníky odmítly některé volební inzeráty ČSSD; politolog Jiří Pehe se snažil jako jediný Paroubka obhajovat.

Sociální demokracie byla také silně angažována v tzv. „korupční aféře“ Jiřího Čunka, která vlastně není dodnes uzavřena. Čunek byl obviněn svou bývalou sekretářkou nejprve z sexuálního obtěžování, poté z braní úplatku (kterého se měl dopustit cca 5 let předtím), poté se objevilo odkudsi obvinění že „bral sociální dávky a přitom si ukládal milióny“, anebo „prokazoval se na poště neplatným občanským průkazem“ (asi před 10 lety), a konečně že šetří na svých dětech a odvádí církvi desetinu svého platu. Kromě toho se vzpomínaly jeho údajně rasistické výroky a způsob, jakým řešil jako starosta Vsetína přestěhování Rómů ze středu města. Všechny tyto „kauzy“ zaměstnávaly naše média po cca 2 roky. Na právní úrovni nebylo Čunkovi nic nezákonného prokázáno. Přesto musel odejít z politiky a 90% občanů si myslí, že „není čistý“, že se čehosi dopustil³. Vina byla posléze přenesena na ty, kteří Čunka zprostilí obvinění – aféra dosud pokračuje jako kauza „Justiční mafie“.

Je otázka, zda je to jakýsi „lavinovitý jev“ či bublina uvnitř našich médií, která nekriticky přebírají různá atraktivní témata, anebo to diriguje někdo v pozadí. Čunek představoval pro novináře tučné sousto – popsali o něm stohy papíru. Nyní se jim (pochopitelně) nechce přiznat, že se nechali od někoho nachytat, a tak „kličkují“. Bublina však vždy jednou splaskne.

Studenti, kteří spustili akci „Vejece pro Paroubka“ se zřejmě řídili svým citem či intuicí, cítili neupřímnost jeho slov. Mladý člověk má přirozený smysl pro spravedlnost a dovede vidět dospělým „do hloubi duše“. Toto „rentgenové vidění“ se v dospělosti ztrácí. Po mladých lidech ovšem nemůžeme požadovat, aby své jednání logicky zdůvodnili.

Nově zvolení představitelé středo-pravých stran, kteří nyní jednájí o sestavení vlády, mají šanci odstranit nános lží, vnést do politiky nový styl a vrátit občanům důvěru v demokracii. Po roce 1990 tak můžeme začít znova.

Davle-Sloup, 15. června 2010

J.Matys

³ Většina novinářů dodnes šíří spekulativní verzi, podle které chtěla dr.Vesecká zabránit pádu Topolánkovy vlády (která ji mohla odvolat) tím, že „nestandardně“ odebrala případ přerovskému státnímu zástupci a přidělila případ dr.Salichovovi, který jej pak zastavil. Fakta však dovolují i jiný výklad: přerovský státní zástupce se případu nevěnoval (dělal jen „pošťáka“) a vyšetřovatelé postupovali nesprávně. Dr.Vesecká uznala stížnost právních zástupců vicepremiéra Čunka přidělila případ dr.Salichovovi, který věc důkladně vyšetřil a dospěl k závěru, že k uplácení nedošlo. Jeho závěr potvrdil nezávislý audit financovaný K.Schwarzenbergem a také nedávné šetření nařízené ministryní Kolářovou.